

ΕΡΓΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ PIERO FLORIANI

Γεννήθηκε στην Ίστρια το 1942, σε ένα χωριό ανθρακωρύχων που είχε χτιστεί κατά την περίοδο του Μουσολίνι και μνημονεύτηκε από τον Carlo Emilio Gadda. Πολύ σύντομα άρχισε να ταξιδεύει, πρώτα ως πρόσφυγας (στην περίοδο του πολέμου) και έπειτα προς αναζήτηση ενός κατάλληλου τόπου για να συνεχίσει τη ζωή του. Από την Αγκόνα, πόλη όπου ολοκλήρωσε την πρώτη εκπαίδευσή του ως το λύκειο, μεταφέρθηκε στην Πίζα το '60 ως φοιτητής της Φιλολογίας και της ανώτατης σχολής Scuola Normale Superiore. Αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο και ολοκλήρωσε τις σπουδές του στη Scuola Normale Superiore το '64 με αντικείμενο πτυχιακής εργασίας τον *νεανικό ουμανισμό του Pietro Bembo μέχρι την περίοδο της Φεράρα*.

Μετά από μία περίοδο διδασκαλίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ξεκίνησε νέο κύκλο εξειδικευμένων σπουδών στη Scuola Normale Superiore μελετώντας από μία νέα ιστορικοκριτική προσέγγιση το *Εγχειρίδιο του καλού αυλικού* του Baldassar Castiglione, σημαντικό αναγεννησιακό κείμενο ευρωπαϊκής εμβέλειας. Οι πολυπληθείς και σημαντικές μελέτες του για τον Bembo και τον Castiglione συγκεντρώνονται ως επί το πλείστον σε ένα ομώνυμο βιβλίο: *Bembo e Castiglione. Studi sul classicismo del Cinquecento* (Μπέμπο και Καστιλιόνε. Μελέτες για τον κλασικισμό του 16^{ου} αι.) που εκδόθηκε στη Ρώμη το 1976. Το 1969 ο Floriani πέτυχε στο διαγωνισμό για τη θέση βοηθού καθηγητή στην Ιταλική Λογοτεχνία στον ομώνυμο τομέα του τμήματος της Φιλολογίας, από όπου είχε αποφοιτήσει. Το '73, στην ίδια σχολή, ανέλαβε διδακτικά καθήκοντα για πρώτη φορά με ειδίκευση στον ουμανισμό. Από το 1975 δίδαξε ιταλική λογοτεχνία, πρώτα ως λέκτορας και από το ακαδημαϊκό έτος 1981/82 ως επίκουρος καθηγητής. Το επόμενο βιβλίο που εξέδωσε αποτελείται και αυτό από δοκίμια που αφορούν τα θέματα, τα είδη και τους συγγραφείς της Αναγέννησης: *I gentiluomini letterati. Studi sul dialogo culturale nel primo Cinquecento* (Οι μορφωμένοι ευγενείς. Μελέτες για τον πολιτισμικό διάλογο στις αρχές του 16^{ου} αι.), Νάπολη 1981. Ο Floriani στο βιβλίο *Il modello ariostesco. La satira classicistica nel Cinquecento* (Το πρότυπο του Αριόστο. Η κλασικιστική σάτιρα του 16^{ου} αι.), Ρώμη 1988, αφιερώθηκε στη μελέτη ενός μόνο λογοτεχνικού είδους, της σάτιρας της σχολής του Οράτιου, όπως εκλαμβάνεται στη συγκεκριμένη μορφή του οικείου αυτοβιογραφικού λόγου. Ανάμεσα στα πολυάριθμα άλλα δοκίμια και άρθρα αναγεννησιακού ενδιαφέροντος που σύντομα θα συγκεντρωθούν σε έναν τόμο, πρέπει να μνημονευτούν, καθότι σημαντικά για την σχετική βιβλιογραφία τα εξής: *Grammatici e teorici della letteratura volgare* (Λόγιοι και θεωρητικοί της δημόδους λογοτεχνίας) στο συλλογικό έργο «Storia della cultura veneta» («Ιστορία του ενετικού πολιτισμού»), vol. III, tomo 2, Βιτσέντσα 1980· *Il classicismo primo-cinquecentesco e il 'modello augusteo'* (Ο κλασικισμός στις αρχές του 16^{ου} αι. και το «πρότυπο του Αυγούστου»), AA.VV *L'età augustea vista dai contemporanei e nel giudizio dei posteri* (Η περίοδος του Αυγούστου μέσα από τους συγχρόνους του και την κριτική των απογόνων), Πράξεις του Συνεδρίου, Μάντοβα, Accademia Nazionale Virgiliana 1988.

Ο Floriani διεξήγαγε και μελέτες που αφορούν στιγμές και ζητήματα που απέχουν από το κεντρικό του ενδιαφέρον για τους πιο ένδοξους αιώνες του ιταλικού πολιτισμού. Αποτέλεσμα της αγάπης του για τον Δάντη Αλγκέρι είναι μία μελέτη για την 25^η ωδή της *Κόλασης* (που διασαφηνίζει τη φύση της ποινής των ληστών), ενώ πιο πολυάριθμα είναι τα δοκίμιά του σχετικά με τους σπουδαίους κριτικούς και μελετητές της ιταλικής λογοτεχνίας που άφησαν τα ίχνη τους στη μακριά ιστορία της εθνικής λογοτεχνικής κριτικής: από τον Giuseppe Antonio Borgese

(μελετητής, δημοσιογράφος, κριτικός της λογοτεχνίας, αλλά και εξέχων μυθιστοριογράφος), στον ιστορικό της λογοτεχνίας Abdelkader Salza, από τον μεγάλο Luigi Russo (ο Φλοριάνι είχε την ευκαιρία να παρακολουθήσει τις τελευταίες παραδόσεις του το 1960) στον Mario Baratto, μοναδικό μελετητή και συναρπαστικό δάσκαλο, που άφησε έντονο το στίγμα του στις ιταλικές σπουδές στη Γαλλία και στην Ιταλία. Αξιομνημόνευτες και οι πρόσφατες μελέτες του Floriani για τον Alessandro Manzoni, μία πρωτότυπη βιογραφία που μόλις εκδόθηκε (το λήμμα *Manzoni, Alessandro* στον τόμο 69 του *Dizionario Biografico degli Italiani*, «Βιογραφικό λεξικό των Ιταλών») και ένα δοκίμιο για τους *Αρραβωνιασμένους* που εμφανίζεται στα πρόσφατα ανάλεκτα προς τιμήν του συναδέλφου και φίλου Umberto Carpi (*I Promessi Sposi, una 'cantafavola' esplorativa*, Οι αρραβωνιασμένοι, μία διερευνητική «μυθιστορία»).

Η επιστημονική δραστηριότητα του Floriani συνοδεύεται πάντα από την ενεργή συμμετοχή στην οργάνωση τόσο της έρευνας όσο και της διδασκαλίας. Υπό αυτό το φως ερμηνεύεται και η συμμετοχή του στη Γενική Συνέλευση του Τμήματός του στην Πίζα στη δεκαετία του '70 και η εμπειρία του ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στη δεκαετία του '80.

Διδακτική δραστηριότητα άσκησε και εκτός Πίζας: δύο χρόνια στο Τρέντο στα μέσα της δεκαετίας του '80, όταν ιδρύθηκε το νέο τμήμα Φιλολογίας. Επιτυχών του διαγωνισμού για τη θέση τακτικού καθηγητή το 1990-91, δίδαξε στη Ρώμη από το 1991 έως το '94 στη πρώην Facoltà di Magistero του Πανεπιστημίου Sapienza, που μετατράπηκε στο τμήμα Φιλολογίας με την ίδρυση του Πανεπιστημίου Roma Tre. Κλήθηκε ξανά στην Πίζα το ακαδημαϊκό έτος 1998/99. Από το 2000 έως το 2003 τέλεσε διευθυντής του Dipartimento di Studi italiani (Τμήμα Ιταλικών Σπουδών).

Η ακαδημαϊκή του σταδιοδρομία διακόπηκε από την ανάληψη μιας πολιτικο-διοικητικής θέσης, ως Δημάρχου της Πίζας, από το φθινόπωρο του 1994 μέχρι τον Δεκέμβριο του 1998. Η δέσμευση αυτή ήταν αποτέλεσμα του ενδιαφέροντος εκείνης της περιόδου για νέα διοικητικά πρόσωπα που προέβλεπαν οι εκλογικές καινοτομίες και της ελπίδας για μία ανανεωμένη πολιτική τάξη, η οποία σε πολλές πόλεις προερχόταν τότε από τον κλάδο των Πανεπιστημιακών. Η ακριβής σημασία της φάσης αυτής στο τέλος της *πρώτης δημοκρατίας* δεν είναι σαφής: υπήρξαν περιορισμοί και μειονεκτήματα. Ένας μελετητής των Ιταλικών σπουδών στη διακυβέρνηση της Πίζας με ένδοξο όνομα υπήρξε ο Alessandro D'Ancona, χωρίς να μπορεί φυσικά να γίνει κάποια σύγκριση. Η μελέτη εντούτοις της πατρώας παράδοσης είναι χρήσιμη για την κατανόηση του παρόντος. Ένα διαφορετικό λειτούργημα στο δημόσιο βίο, ανέλαβε ο Floriani από το 1999 μέχρι το 2002, ως εκπρόσωπος του Opera Primaziale Pisana (Αρχιεπισκοπικό Έργο της Πίζας), συμμετέχοντας έτσι ενεργά στις δραστηριότητες για το μεγαλύτερο ιστορικό και καλλιτεχνικό μνημείο της πόλης.

Μία άλλη όψη των καθηκόντων του αποτελεί η ενασχόλησή του με τα ζητήματα της δημόσιας επικοινωνίας, ως τομέα της δημόσιας διοίκησης που χρίζει μεταρρυθμίσεως και ως πεδίο ανώτερης εκπαίδευσης, για την οποία κρίνεται απαραίτητη η συμβολή ποικίλων επιστημών, ανθρωπιστικών και θετικών.

Ο Floriani είναι διευθυντής, σε συνεργασία με συναδέλφους της Πίζας, του περιοδικού «Nuova Rivista di Letteratura italiana» (Νέο περιοδικό της ιταλικής λογοτεχνίας). Είναι μέλος της Accademia Sperlina του Γκούμπιο. Του απονεμήθηκε το ακαδημαϊκό παράσημο του Ordine del Cherubino, το παράσημο του Πανεπιστημίου της Πίζας για τους διδάσκοντες που διακρίνονται για την προσφορά τους σε επιστημονικό και διδακτικό επίπεδο, αλλά και για τη συμβολή τους στη ζωή και τη λειτουργία του πανεπιστημίου.